

TAMOČKI MEDICINSKI GLASNIK



Oto Dixs
Portret novinarko Silvije fon Harden
(Porträt der Journalistin Sylvia von Harden), 1926.
Ulje i tempera na dasci
Narodni muzej moderne umetnosti,
Centar ŹorŹ Pompidu, Pariz

Listajući stranice istorije, reč borba ističe se svojom snagom ili svojim prisustvom. Borbu zamišljamo kao rovovske ratove ili, pak, kao suočavanje sa svakodnevnim životom. Bobene redove vidimo kao mladiće u uniformama ili kao članove porodice koji nas hrabro bodre. Činjenica je da borba ostaje prisutna u našim životima, bez obzira na društvene promene, i prisutna je u svim čitanjima istorije. Možda bismo mogli upotrebiti neku blažu reč, poput zalaganja, težnje ili pokušaja, ali neminovno je da će se reč borba javiti pre ili kasnije kao jedina moguća opcija.

U svakom društvu borba je prisutna. Borba pojedinaca, ali i čitavih grupa ljudi za svoja prava. Borba žena nezanemarljiv je deo naše istorije i svakako je i dan danas prisutna u životima mnogih žena. Vremena su se menjala, kao i borba, ali ona nikada nije prestajala i jasno se ističe u različitim epohama i društvima.

Portret Silvije fon Harden Otoa Diksa jedno je od mnogobrojnih dela ovog umetnika kojima nam dočarava život i stanje društva u Vajmarskoj Nemačkoj. U jednom portretu možemo pročitati značajne promene koje se događaju u ovoj zemlji dvadesetih godina dvadesetog veka, ali i promene u umetničkim tendencijama tako karakterističnim za ovaj vremenski period, kao što je povratak redu, odnosno realizam i figuralna umetnost pokreta Nova objektivnost.

Portretišući Silvijuu fon Harden Oto Dix nam predstavlja novu ženu ili *neue frau* koja za sobom ostavlja konvencije jednog društva i hrabro uskače u novi stil života osvajajući prostore koji su do skora smatrani isključivo muškim. Ovo je nova žena koja izlazi i koja radi gradeći karijeru; žena koja sedi sama u kafeu, bez muške pratnje; u njenoj ruci je cigareta, na stolu pred njom koktel. Njena kratka kosa, velike šake dugih prstiju, pa čak i haljina sa geometrijskom šarom koja ne otkriva ni najmanji detalj ženskog tela čine je potpuno androgenom. Čarapa spuštenu ispod ruba haljine jasno govori u prilog činjenici da ovoj ženi nije presudan izgled ili prezentacija u društvu, a monokl na njenom desnom oku, koji se obično mogao videti na muškim licima, dodatno ukazuje na činjenicu da ona više nije opterećena društvenim konvencijama i rodnim podelama, već da ima jasan pogled na svet.

Svet koji se menja uslovljava i promene u borbama. Svakim danom svako od nas vodi borbu. Svojim postupcima borimo se za bolji svet. Prateći korake Otoa Diksa i Silvije fon Harden, spoznajemo svet u kome živimo i ne prihvatamo činjenicu da ne može biti bolji. Svojom umetnošću, svojim radom i zalaganjem borimo se protiv bezbrojnih demona koji nas okružuju trudeći se da unesemo svetlost i vedrinu u sopstveni život i živote nama najbližih.

Ada Vlajić, istoričar umetnosti